

ODPIS

Sygn. akt VIII U 3962/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Ewa Roszak

Protokolant st. sekr. sąd. Karina Szkolniak

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2014 r. w Poznaniu

odwołań R. M.

pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 18 kwietnia 2014r. (...)

i od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 27 czerwca 2014r. znak: (...)

w sprawie R. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o odsetki

1. **Odrzuca odwołanie od pisma z dnia 18 kwietnia 2014r. znak: (...)**

2. **Oddala odwołanie od decyzji z dnia 27 czerwca 2014r. znak: (...)**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 kwietnia 2014 roku znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. poinformował **R. M.**, że wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13.03.2014 r. przyznał jej odsetki za okres od 21.10.2010 r. do 25.06.2012 r. w kwocie 2.019,74 zł oraz że należność ta zostanie wypłacona wraz ze świadczeniem za maj 2014 r.

Od powyższego pisma odwołanie złożyła R. M. wnosząc o jego częściową zmianę poprzez wyliczenie ustawowych odsetek od odsetek czyli od kwoty 2.019,74 zł otrzymanej za okres od dnia 21.10.2010r. do dnia 25.06.2012r. ponownych za okres od dnia 26.06.2012 r. do chwili zapłaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania od pisma ZUS z dnia 18.04.2014 r. albowiem od pisma nie przysługuje odwołanie do Sądu.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VIII U 3962/14.

Decyzją z dnia 27 czerwca 2014 r. znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585), po formalnym rozpoznaniu wniosku z dnia 20 czerwca 2014 roku (złożonym jako „odwołanie” od informacji z dn. 18.04.2014r.), ponownie poinformował R. M. o przyznaniu odsetek za okres od dnia 21 października 2010r. do dnia 25 czerwca 2012r. przysługujących od kwoty renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku, a nadto, Oddział ZUS odmówił prawa do wypłaty odsetek za dalszy okres.

Od powyższej decyzji R. M. także złożyła odwołanie do tut. Sądu w przepisany prawem trybie i terminie. Odwołującą ponownie wskazała, że domaga się przyznania jej ustawowych odsetek od kwoty 2.019,74 zł wypłacanej tytułem spłaty należnych odsetek, przy czym kapitalizacji odsetek domaga się za okres od dnia 26.06.2012 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W treści uzasadnienia swojego stanowiska ZUS wskazał, że wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 marca 2013r. wydany w sprawie III AUa 1207/13, którym Sąd ten zmienił zaskarżony apelacją Zakładu wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 maja 2013r. (sygn. akt VIII U 898/13) o tyle, że zasądził na rzecz odwołującej odsetki od dnia 21.10.2010r., wypłacił należne odsetki za okres od dnia 21.10.2010 r. do dnia 25.06.2012 r. (tj. do dnia wypłaty świadczenia rentowego) w kwocie 2.019,74 r. a to wraz ze świadczeniem rentowym za miesiąc maj 2014 r.

Sprawa z odwołania R. M. od decyzji z dnia 27.06.2014r. została zarejestrowana pod sygn. akt VIII U 4288/14.

Zarządzeniem z dnia 23 września 2014 roku sprawa o sygn. akt VIII U 4288/14 została połączona ze sprawą o sygn. akt VIII U 3962/14 celem łącznego prowadzenia i rozstrzygnięcia pod sygn. akt VIII U 3962/14.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. urodz. (...), z zawodu kelnerka, począwszy od dnia 01.10.2005r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przyznaną jej ostatnio do dnia 31.01.2009r. z uwagi na zaburzenia somatyzacyjne, organiczną chwiejność afektywną i stan po urazie lewego stawu kolanowego. Wniosek o przywrócenie świadczenia złożyła w dniu 28 lipca 2010 roku. Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 15 października 2010 roku uznała R. M. za zdolną do pracy. Na tej podstawie organ rentowy decyzją znak: (...) z dnia 26 października 2010 roku odmówił ubezpieczonej przywrócenia prawa do renty.

R. M. nie zgodziła się z ww. decyzją Oddziału ZUS i wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Poznaniu. W wyniku przeprowadzonego postępowania Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. akt VIII U 3339/10), wyrokiem z dnia 22 czerwca 2011r., zmienił decyzję ZUS z dnia 26.10.2010r. i przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres tj. od dnia 1 lutego 2009r. do dnia 29 lutego 2012r. W wyniku apelacji wniesionej przez pozwaną organ rentowy Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 21 marca 2012 roku wydanym w sprawie III AUa 1127/11, ostatecznie zmienił zaskarżony wyrok o tyle, że przyznał ubezpieczonej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 lipca 2010 roku (tzn. od miesiąca, w którym zgłosiła ona wniosek o przywrócenie prawa do renty) do dnia 29 lutego 2012 roku.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem został doręczony Oddziałowi ZUS dnia 4 maja 2012 roku.

Organ rentowy wszczął procedurę mającą na celu wykonanie wyroku Sądu z dnia 21.03.2012r. i wydanie stosownej decyzji, dlatego wystosował pismo do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w M. w celu ustalenia, czy R. M. korzystała z pomocy w formie zwrotnego zasiłku. Dnia 28 maja 2012 roku do Oddziału ZUS wpłynęła odpowiedź na ww. pismo.

Decyzją z dnia 13 czerwca 2012 roku Oddział ZUS, wykonując wyrok Sądu, przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku. Wpłata świadczenia nastąpiła w dniu 25 czerwca 2012 roku.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego do Sądu Okręgowego w Poznaniu i domagała się odsetek ustawowych od świadczenia przyznanego wyrokiem Sądu od dnia 01.07.2010r. do dnia 28.02.2012r. oraz za czas postępowania sądowego, tj. do dnia 27 czerwca 2012 roku kiedy faktycznie otrzymała wyrównanie wraz z wypłatą świadczenia.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 31 października 2012 roku, w sprawie o sygn. akt VIII U 3918/12, w pkt. 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 13 czerwca 2012 roku, natomiast w pkt. 2 przekazał do rozpoznania organowi rentowemu wnioski R. M. o odsetki od świadczenia rentowego za okres od lipca 2010 roku do lutego 2012 roku zawarty w odwołaniu z dnia 21 sierpnia 2012 roku.

Decyzją znak: (...) z dnia 19 grudnia 2012 roku Oddział ZUS, na podstawie art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił R. M. odsetek od kwoty przyznanej w decyzji z dnia 13 czerwca 2012 roku.

R. M. wniosła od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Poznaniu, który po przeprowadzeniu postępowania sądowego wyrokiem z dnia 13 maja 2013 roku (sygn. akt VIII U 898/13) zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 grudnia 2012 roku i zasądził na rzecz odwołującej odsetki od świadczenia – renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 marca 2012 roku (sygn. akt III AUa 1127/11) w związku z odwołaniem od decyzji ZUS z dnia 26 października 2010 roku – za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku.

Od powyższego wyroku organ rentowy wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, który wyrokiem z dnia 13 marca 2014 roku (sygn. akt III AUa 1207/13) zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 maja 2013 roku sygn. akt (VIII U 898/13 o tyle, że zasądził na rzecz odwołującej R. M. odsetki od dnia 21 października 2010 roku podając jako uzasadnienie tego rozstrzygnięcia, iż datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w zakresie przyznania wnioskodawczyni prawa do dalszej renty była data 20.09.2010r., kiedy została ona poddana badaniu przez lekarza orzecznika ZUS, a najbliższy termin płatności i wydania decyzji po upływie 30 dni minął 20.10.2010r., stąd pozwany pozostaje w opóźnieniu od dnia 21.10.2010r.

Organ rentowy powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem i aktami rentowymi otrzymał dnia 2 kwietnia 2014 roku.

Pismem z dnia 18 kwietnia 2014 roku znak: (...) Oddział ZUS poinformował R. M., iż odsetki za okres od 21 października 2010 roku (tj. od dnia wskazanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego) do dnia 25 czerwca 2012 roku (tj. dnia wypłaty świadczenia rentowego) w kwocie 2019,74 zł zostaną jej wypłacone wraz ze świadczeniem rentowym za miesiąc maj 2014 roku.

Odwołująca wniosła od powyższego pisma odwołanie do Sądu Okręgowego w Poznaniu domagając się przyznania jej ustawowych odsetek również od kwoty 2.019,74 zł za okres od dnia 26 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty.

Organ rentowy odwołanie R. M. od pisma informacyjnego z 18.04.2014r. przekazał formalnie do Sądu z wnioskiem o odrzucenie tego odwołania i jednocześnie - rozstrzygając w zakresie żądania zgłoszonego w tym odwołaniu - wydał zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2014 roku i w oparciu o przepis art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zmianami) oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 ze zmianami) odmówił prawa do wypłaty odsetek za dalszy okres, tj. prawa do odsetek od przyznanych odsetek za okres od dnia 21 października 2010 roku do dnia 25 czerwca 2012 roku przysługujących od kwoty renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego znak (...) oraz akt sprawy tut. Sądu : VIII U 898/13, VIII U 3918/12 i VIII U 3339/10.

Oceniając zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ZUS oraz w aktach w/w spraw sądowych Sąd uznał za w pełni wiarygodny i przydatny dla potrzeb przedmiotowego postępowania.

Wiarygodność wymienionych dowodów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł powodów by uczynić to z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na wstępie rozważań wskazać należy, że stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie nie był sporny. Istota postępowania sprowadzała się natomiast do rozstrzygnięcia kwestii prawnej – czy odwołująca ma prawo do odsetek od kwoty 2.019,74 zł wypłaconej jej tytułem nieterminowego przyznania świadczenia rentowego na okres od 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku, czyli od kwoty odsetek za okres od dnia 21 października 2010r. do dnia 25 czerwca 2012r. i za dalszy okres do dnia zapłaty.

Zasady przyznawania odsetek uregulowane zostały w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1442 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem - jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Szczegółowe zasady wypłaty odsetek określone zostały w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r., nr. 12, poz. 104).

Zgodnie z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, zaś zgodnie z ust. 2 okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Powyższe przepisy stanowią konsekwencję naruszenia przez organ rentowy zasad przyznawania świadczeń emerytalnych, które określone zostały w ustawie z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

Zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1 oraz 1a cytowanej ustawy emerytalnej organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. Powołany przepis w ust. 2 stanowi, iż jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust.1, a więc w terminie 30 dni. Jeżeli natomiast na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów. Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia

ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni (art. 118 ust. 3- 5 powołanej ustawy).

Powyższe reguły zostały wskazane i przeanalizowane przez Sądy obu instancji w sprawie VIII U 898/13, której przedmiotem było właśnie rozpoznanie zasadności żądania odwołującej R. M. odsetek od należnej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej ostatecznie przez ZUS w wykonaniu wyroku Sądu decyzją z dnia 13.06.2012r. W oparciu o nie oraz o przyjęte orzecznictwo sądowe w tym zakresie Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wyrokiem z dnia 13 marca 2014 roku, zmienił wcześniejszy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 maja 2013 roku wydany w tej sprawie o tyle, że zasądził na rzecz odwołującej R. M. odsetki od dnia 21 października 2010 roku, podtrzymując w mocy rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie zasądzenia odsetek do dnia 29 lutego 2012r.

Wykonując powyższe orzeczenie Sądu pozwany wypłacił odwołującej odsetki za okres od 21 października 2010 roku do dnia 25 czerwca 2012 roku (a więc nawet za okres dłuższy niż wskazany w wyroku, bo nawet za okres do dnia faktycznej wypłaty świadczenia rentowego), co stanowiło łącznie kwotę 2.019,74 zł i dokonał tej wypłaty wraz ze świadczeniem za maj 2014 roku. Pismem z dnia 18 kwietnia 2014 roku znak: (...) Oddział ZUS poinformował R. M. o dokonaniu tej wypłaty. Po otrzymaniu tego pisma ubezpieczona złożyła odwołanie do Sądu – pismo datowane 15.06.2014r., w którym domagała się uchylenia „decyzji” częściowo poprzez wyliczenie odsetek od odsetek, czyli od kwoty 2.019,74 zł otrzymanej za w/w okres, a to od dnia 26.06.2012r. do dnia zapłaty.

Jak stanowi przepis art. 477⁹ § 1 kpc odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji.

A zatem postępowanie cywilne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest wszczynane wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania **od decyzji organu rentowego** i tylko od decyzji - dochodzenie przed sądem prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, które nie było przedmiotem decyzji organu rentowego, jest niedopuszczalne. Z tego względu odwołanie wniesione przez R. M. na pismo przesłane jej przez pozwany Zakład a będące jedynie informacją o dokonanej wypłacie należnych odsetek, jako niedopuszczalne, należało odrzucić, o czym orzeczono w pkt. 1 wyroku.

Organ rentowy merytorycznie odniósł się jednak do żądania zgłoszonego przez ubezpieczoną w reakcji na otrzymaną informację o wypłacie jej należnych odsetek i wydał formalnie decyzję znak: (...) z dnia 27 czerwca 2014 roku, w której - działając na podstawie przepisów art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zmianami) oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 ze zmianami) - ponownie wskazał, że przyznał R. M. jedynie odsetki za okres od dnia 21 października 2010 roku do dnia 25 czerwca 2012 roku przysługujących od kwoty renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 29 lutego 2012 roku, a odmówił prawa do wypłaty odsetek za dalszy okres.

Powyższą decyzję uznać należy za prawidłową. Jak wskazano już na wstępie rozważań prawnych w niniejszej sprawie jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego.

Powtórzyć też należy, iż Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wyrokiem z dnia 13 marca 2014 roku, zmienił wcześniejszy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 maja 2013 roku wydany w sprawie VIII U 898/13, i ostatecznie przesądził o prawie odwołującej R. M. do odsetek od dnia 21 października 2010 roku do dnia 29 lutego 2012r.

Stwierdzić zatem należy, iż odwołująca nie może domagać się jeszcze kapitalizacji tych odsetek. Brak jest ku temu podstaw prawnych. Wskazane na wstępie rozważań i powołane w zaskarżonej decyzji ZUS przepisy art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zmianami) oraz art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń

społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 ze zmianami) są jedynymi przepisami regulującymi kwestie odsetek w sprawach dotyczących świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Odesłanie do przepisów prawa cywilnego przepisy te przewidują jedynie co do wypłaty przez ZUS odsetek ustawowych od nieterminowo ustalonego prawa do świadczenia lub wypłaty świadczenia. Nie ma natomiast w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych lub w ustawie emerytalnej przepisów stanowiących podstawę do żądania odsetek od zaległych odsetek bądź zawierających odesłanie np. do przepisu art. 482. § 1 k.c., który stanowi, że „od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy”.

Skoro zatem żądanie odwołującej nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach, jej odwołanie należało oddalić na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym orzeczono w pkt. 2 wyroku.

SSO Ewa Roszak